Hallitussihteeri, varatuomari
Timo Tuurihalme

29.11.2018

EDUSKUNNAN HALLINTOVALIOKUNNALLE

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI AMPUMA-ASELAIN, VAPAAEHTOISESTA MAANPUOLUSTUKSESTA ANNETUN LAIN SEKÄ ASEVELVOLLISUUSLAIN 97 A §:N MUUTTAMISESTA (HE 179/2018 vp)

Asia

Hallituksen esityksessä HE 179/2018 vp (jatkossa *esitys*) ehdotetaan muutettavaksi ampuma-aselakia, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annettua lakia sekä asevelvollisuuslain 97 a §:ää. Muutokset liittyvät Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/853 (jatkossa *asedirektiivi*) kansalliseen täytäntöönpanoon.

Asian vaikutukset puolustushallintoon

Puolustushallinnossa on käynnissä vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittäminen, joka perustuu vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittämismalliin. Kehittämismallin taustalla on ollut tahtotila tehostaa erityisesti paikallispuolustuksen suorituskykyä kehittävää vapaaehtoista harjoittelua, luoda vapaaehtoiseen maanpuolustukseen nousujohtoisia koulutuspolkuja, antaa vapaaehtoisille reserviläisille vaativampia tehtäviä, mahdollistaa vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen antaminen koko valtakunnan alueella ja edistää koulutuksen maksuttomuutta.

Kehittämismallin tavoitteiden toteuttamisen kannalta ampuma-aseita koskeva olennainen muutos aiempaan on asedirektiivistä johtuva pitkien ampuma-aseiden lippaita koskeva rajoitus. Asedirektiivissä kiellettyjen ampuma-aseiden A-luokkaan siirtyvät pitkät ampuma-aseet, joilla voidaan laukaista yli 11 patruunaa ilman uudelleenlatausta, jos latauslaite, jonka kapasiteetti on yli kymmenen patruunaa, on kyseisen ampuma-aseen osa, tai ampuma-aseeseen on lisätty irrotettava latauslaite, jonka kapasiteetti on yli kymmenen patruunaa. Asedirektiivin 6 artiklan 2 kohdan mukaan kansalliset viranomaiset voivat muun muassa kansalliseen puolustukseen liittyvissä tarkoituksissa myöntää poikkeuksellisesti ja asianmukaisesti perustellulla tavalla yksittäistapauksissa lupia A luokkaan kuuluville ampuma-aseille, jos yleinen turvallisuus ja yleinen järjestys eivät vaarannu. Kohtaa on kutsuttu yleisessä keskustelussa reserviläispoikkeukseksi.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen järjestämää ampumakoulutusta on poliisin aselupakäytännössä pidetty voimassa olevan lain aikana ampumaharrastuksena, mutta jatkossa tämä ei ole asedirektiivistä johtuen enää mahdollista. Tästä johtuen puolustushallinnon kannalta asedirektiivin kansallinen voimaansaattaminen edellyttää reserviläispoikkeuksen voimaansaattamista siten, että Maanpuolustuskoulutusyhdistys voi sen julkisena hallintotehtävänä järjestämässä sotilaallisia valmiuksia palvelevassa koulutuksessa antaa perusampumataitoa kehittävää ampumakoulutusta ja hankkia ampuma-aseita tämän koulutuksen antamista varten. Lisäksi yksittäisten aktiivisten reserviläisten mahdollisuuksiin hankkia edellä mainittua harjoittelua varten ampuma-ase tulee turvata. Esityksessä on huomioitu edellä mainitut vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittämistä koskevat seikat. Näin ollen esityksessä otetaan riittävällä tavalla huomioon kansallisen puolustuksen tarpeet.

Muut huomiot

Puolustusministeriö on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun.